

Передплата

на «РУСЛАНА» вносьть:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1-70 кор.

За границею.

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокє число по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — 3 Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят • 5¹/2 год. пополудни.

Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровского (Хорунщини). Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гаасмана.

Рукописи звертає ся лише на попередне застереженє. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

„Політичний лексикон для молодіжи“.

(Дальше).

Коли отже нема сумніву, що частина ісповідників рим.-катол. обряду в східній Галичині є рускої народности, то зовсім справедливо домагає ся п. Юл. Бачинський, щоби до них промовлявано і писано рускою мовою, а достойний приклад наслідования дав ВПр. митрополит Шептицький, звернувши ся до Поляків греко-катол. обряду в їх рідній, польській мові. Сего права Русинів римско-катол. обряду не хоче однак узнати ані латинське духовенство, ані загоріле всепольське дневникарство.

Колиж ми з предметового становища повинні згодити ся на таке становище, яке тут п. Юл. Бачинський зазначив що до Русинів римско-кат. обряду, то так само годимо ся з ним, що спосіб боротьби одної частини рускої суспільности і руского дневникарства супроти будо-и костелів і каплиць для вірних римско-катол. обряду у важаємо також, недорічним. Бож, як каже п. Бачинський, заборонити римско-катол. духовенству для римско-катол. населеня в східній Галичині, хоч би і руского, костелів, не здужає докопати «патриотична» руска суспільність, хочби і які піднімала крики, хочби і які зводила зойки.

Ми з свого боку додамо, що руска суспільність, руске духовенство і руске дневникарство ту ревність римско-кат. духовенства і польської суспільности повинні взяти собі за взір і розвинути таку ревність в будованю церков і каплиць для вірних руско-катол. обряду там, де або їх зовсім нема, як се особливо на західних окраїнах в нашім краю, або де їх за мало, або де они за тісні, щоби помістити всіх вірних. Досить указати тут на маленькі церковці у Львові, на одинокю на ціле місто церкву в Перемишлі, в Станиславові і т. д.

Однак п. Юл. Бачинський, котрий з такою ревністю вступає ся за Русинами римско-катол. обряду, вповідає зараз отверту війну рускому духовенству, а чого не доповів він ще зовсім ясно, те в цілій наготі висловив Михайло Лозинський в Літерат. Наук. Вістнику. Тимто можемо тут за одним заходом подати погляди обидвох сих радикалів і свої думки про сі погляди.

«Вся українська суспільність у Галичині, пише п. Юл. Бачинський, як находила ся, так і находить ся під безнастанним, просто давлячим впливом руского духовенства. Через те і всі ті троха поступовійші і більше ліберальні помисли, з якими світська інтелігенція все таки від часу до часу виступала, хоч і в як малих дозах, не могли також серед того загалу прийняти ся і та світська інтелігенція остаточно все мусіла ві них відступати. Наслідком того є цілковите склерикалізованє всього національного життя української суспільности в Галичині у всіх єго напрямх: і політичним і економічним і культурним. Як далеко той

вплив духовенства на українську суспільність в Галичині розширив ся і як глибоко між нею вкоринив ся, видно з сего, щовсе, що лиш робить ся, робить ся все з увагою на те духовенство і в границях, зачеркнених тим духовенством. Все стало на службу йому: і політичні партії і економічні та просвітні інституції і все береже його поваги, авторитету і його інтересів. Ні одна кляса галицько-української суспільности не була і не є так бороненою, як духовенство і ні одна кляса не поглинула в свою оборону стільки жертв, що духовенство» (стор 61—62).

Задля того іменно взиває автор руску суспільність: «Дайте собі вже раз спокій з тим вашим духовенством. Не давайте себе так довше отуманювати. Беріть уже раз діла так, як вони в дійсности представляють ся. Не давайте отуманювати ся гарним словам. Розважте, «що та праця духовенства над народом» — сеж тільки накликуване того народу до праці для духовенства. Та власне праця того народу була як раз поживою, котрою так тучило духовенство. Адже всі ті мужицькі інституції, навіть такі «читальні», ті видимі знаки праці духовенства, сеж також в ґрунті річи не для мужиків а для духовенства, на мужиків. Там воно їх ловило і «загрівало» до праці для духовенства, то є «для Руси». Киньте вже раз то «патриотичне» «духовенство». Лишіть єго уже самого. Перестаньте вже раз відгравати супроти нього ролю підніжка... І нехай вам не мякне зараз серце на видбілого крука. Не падіть зараз задля одиниць на коліна перед тим духовенством і не повертайте зараз назад до нього» і т. д. (стор. 82).

П. Михайло Лозинський потверджує в цілости сі погляди п. Юл. Бачинського, признає вправді, що «руске семейне духовенство дало нам світську інтелігенцію (таж головні представники радикалізму, — сеж майже самі поповичі — Ред. Русл.) і що оно о скілько боронило ся за обряд і формальне українство і о скілько не було москвофільське, представляло додатний елемент. Але з хвилию, коли наша суспільність зацікавила ся загально-культурними справами, (революція, соціалізм, атеїзм ітп.—Ред. Русл.), коли наша література мусіла (?) присвоювати собі здобутки новочасної науки (дарвінізм ітп.—Ред. Русл.), тоді духовенство що раз відважнійше піднімало голову, аж дійшло до того, що вже зачинає бути в найвишнім ступні *gemeingefährlich* (п. Лозинський не міг найти руского вислову—Ред. Русл.) для культурного розвитку нашої нації». На доказ сего грізного небезпеченства наводить п. Лозинський становище, яке заняла «Нива», супроти деяких виданя «Видавничої Спілки». (Ми приневолені замітити, що так само не тільки духовенство, але й нерадикальна часть світської інтелі-

генції невдоволені не тільки многими виданями «Видавничої Спілки», але також і многими статями «Літерат. Наук. Вістника», що й висловлювано нераз прилюдно і задля того було Наук. Товариство ім. Шевченка спонукане, передати Літерат. Наук. Вістник Видавничій Спілці, отже від голови Наук. Товариства ім. Шевченка, проф. Грушевського, перейшов Вістник, видаваний під єго редакцією, до проф. Грушевського, голови Видавн. Спілки! — Ред. Русл.)

Вважаючи руске духовенство взагалі небезпечним для культурного розвитку руского народу, п. Лозинський, разом з п. Юл. Бачинським взиває руску суспільність: «Киньте духовенство, не признавайте єго інтересів загально-національними інтересами, а лишіть єго єму самому. Треба отже, на єго думку, відвоювати ті мужицькі й інтелігентні маси від духовенства для новочасної культури (головно для атеїзму — Ред. Русл.), зреформувати церковну організацію, а коли се не вдасть ся, заложити на тих самих основах нову церкву. Колиж причина в самій основі церкви, то в першій мірі треба бороти ся з самою основою, а позаяк духовенство всіх релігій мусить бути ворогом новочасної культури, то з того факту треба витягнути консеквенції, або церков або новочасна культура, всякі компроміси між сими двома поняттями шкодять новочасній культурі — християнство і соціалізм — се два світогляди, котрі себе просто виключають» і т. п. (Літ. Наук. Вістн. 1905. П., ст. 101—104).

Отже се, чого не доповів п. Юл. Бачинський, доспівав єго одиномець п. Михайло Лозинський, з тим згодила ся і редакция Літ. Наук. Вістника (Волод. Гнатюк, проф. Грушевський, др. Ів. Франко), бо від себе не додала ніякої замітки. За так яснє і виразно висловлене становище супроти руского духовенства, руско-кат. Церкви, релігії і християнства може бути лише вдячна руска суспільність взагалі а руске духовенство особливо. Додати треба, що ті люди, котрі висловили сі погляди і ті, котрі їх прийняли за свої, яко одвічальні за редакцію Літ. Н. Вістника, організували «Національно-демократичну партію, в ній засідають, а деякі з них є редакційними помічниками національно-демократичних органів. Доси бодай ми нігде не стрічали ся з тим, щоби національно-демократичний комітет денебудь заперечив сим поглядам або спростував їх, або зазначив, що се не єго погляди. А вжеж відомо, що у «Видавничій Спілці» є членами також святиченки, що й в Нац. Демокр. партії і в Нац. Демокр. Комітеті засідають святиченки, котрим вивіджена боротьба, до котрих пп. Бачинський і Лозинський, а посередно редакція Літ. Наук. Вістника звертають ся з рішучим «ніяких сентиментів — а чисті рахунки!»

Ми радіб задля того знати, яке знов становище супроти вивідженої війни займе руске духовенство, зглядно єї члени руского духовенства а також ті світські

люди, котрі не поділяють сих поглядів, котрі є членами дотичних організацій, спілок і редакцій, в котрих є членами також виповівші війну радикали.

(Дальше буде).

Єротей Пігуляк,

(Автобіографічний нарис).

Я родив са в жовтні 1851. року в Нових Мамаївцях коло Черновець. Село лежить на лівім березі Прута. По сім боці рівнина, по тамтім знимають ся послідні вершки Карпатів, на полудни Цецин, найвисший шпиль верховинських послідків. Хсі ті значні горби покриті гарними буковими лісами. За Прутом, під самим лісом лежать мальовничо напроти Мамаївців села Ревна і Стрелецький Кут. Їх спільна церковця відбиває ся зі своїми білою бляхою кованими банями чудово від темного тла буйної зелени ревянських лісів. Оті бані тої церковці, що в світлі сонця блискотять живим еріблом, вони не раз звертали мої очі живо на себе. Між Мамаївцями а Прутом широкі толоки. Хлопцем я бродив і бував ними, як безкраєми степами. Долинка з цвітками зворушує мою діточу душу до сліз. Звуки великого «дзвона» займають мое діточе серце...

Перша наука в «дяківській» школі під управою батька; батько впливає на мене й своїми оповіданнями з історії козаччини — про Богдана Хмельницького — на ціле мое житє. Від мами м'яка вдача, мамин голос, мамина журливість-запопадливість, ніжність і любов до всего красного, цвітів, музики ітд., почутє обовязку, щирість до праці, котра заставляє вкладати в роботу не лиш знає але й душу. В році 1860. вислали мене до православної народної школи в Чернівцях. Там несказані муки і труднощі з німецькою викладовою мовою. Тому йшла наука спершу тупо, четверту класу мусів навіть повторяти. З учителів мали на мене захожучий і добрий вплив люди жагідної вдачі, особливо катихит Іласевич і уч. Варбуца (Волюх), котрих завсїди з пошавою згадую.

1865. року вписали мене до православної школи реальної. Тут знов великі муки і труднощі з викладовою мовою німецькою. Я вправді переборов ті люті труднощі і довів від третьої класи навіть до першої локациї в класї, але се напружене підкопувало здоровлє і дало безперечно почин до пізнійшої довголітної недуги і слабovitости.

В краю і школах панував тоді такий германізаторський дух, що національна свідомість у рускої молодіжи не могла витворити ся нічим. Наука рускої мови ніби була приписана, але теплого чутя до свого рідного не найшов там ніхто з нас. Противно. Треба було вже з дому мати добру мірку вродженого чутя, щирости і любови до свої рідної мови, до всего рідного, аби не скінчити середню школу в найліпшій разї національно байдужною людиною. Там вчили нас рідної мови на нерідній, незрозумілій мертвечинї. Се не був спосіб, щоби при тяжкій германізаторській системі, яка панувала в школі, загріти молоді душі і серця до свого питомого. Я читав ту мертвечину і писав нею ніби рускі задачі, але в моїм молодім мозку все будило ся питання: Чому говоримо ми всі інакше, а чому пишемо інакше? Чому не говорять ніколи навіть ті, між собою такою мовою, якої вони нас учать?! Політичного значіння такої науки рідної мови я тоді не розумів.

На щастє вивіс я любов і щирість до свого рідного з дому по часті з роду, а по часті збудив в мені мій незабутній батько, коли не повну свідомість, то хоть живу цікавість до всего рідного.

Коли я дитиною отак нераз лежав під боком дорогого батька, перебігав мое тіло і молоденьку душу якийсь чаруючий дроз, коли прислухував ся оповіданням батька про Богдана Хмельницького, про колишню козаччину, про колишні світлі хвилі нашого народного житя. Я палав огнем, коли була бесїда о побіді, а деревів з тревоги і жалю, коли вороги брали верх. Я догадую ся, що батько мій оті скупі уривки з колишньої нашої козаччини переповідав мені

не з книжок, а після традиції. В него було повно власноручних записок, цікавих образців світского або церковного змісту, котрі мене манили до себе вже тоді, коли ще не знав читати.

Року 1871. пішов я до Відня на техніку учити ся хемії і природописної історії. Се були мої улюблені предмети. Хемія манила мене своєю таємничою глибиною, що просвітлює чарівним своїм світлом найглибші, найтемнійші тайни природи, а істория природи відкривала мені тайни живих істот так в звірннїм як і ростиннїм царстві. З жаром молодечих ідеалів кинув ся я на те поле праці та вглублював ся без ушину і віддиху день від дня в той таємничий світ. У Відня належав я до акад. тов-а «Січ». Вплив єго на мене був великий і остав ся й по нині нестертий в моїй душі. Святкованя Шевченка, котрого я зі школи ледви по імені знав, товариські сходни, рускі відчити, се були для мене чаруючі хвилі, що впроваджували мене в новий рідний світ зі студеної, чужої, германізаторської атмосфери. А коли зайшли часами до «Січи» гості з України, то я поглядав з якимсь святим казочним жахом на них; вони будили рої гадок в моїй молодій душі... Так було колись в академічнїм товаристві «Січ» у Відня.

Року 1871. закінчив я студії у Відня. Того самого року став я й учителем обох сих предметів при реальній школі в Чернівцях. Любов і молодечі ідеали просвітчували мені у моїй власній науці — з любовю і ідеалами у грудях уділяв я мое знанє й моїй молодій аудиторії. Чи і о скілько я осягнув на сім поли витичену ціль, на се най послужить хоть один маленький примір. Коли я 1900. року прибув як посол до Відня, звертали ся до мене люди з усіх сторін, кождий з якимось особистим інтересом. Одного разу отримую я картку від одного з моїх колишних перших учеників. Представляє ся мені як мій колишній ученик, якого я собі ледви міг пригадати. По кількох словах питаю єго як звичайно, чим можу єму послужити. Він видавив ся на мене. — Ні пане — відповідає він мені — я не прийшов сюда, щоби о щонебудь просити. Ви прислужили ся мені як добрий учитель своїм способом науки і поступованем супроти молодіжи на ціле мое житє. Любов, яку ви вкладали в то, що нам уділяли, любов, з якою ви відносили ся до нас молодих, та любов вселїла ся і в мою душу та руководить і мною по нині у всім. На наших ботанічних прогуляках я приглядав ся з подивом, з яким відданем, з якою любовю ви нам викладали про складові часті цвітів, як ви їх обережно розкладали і обясняли. Я живу з моєю женою і з дітьми тут задоволено. Вони хоть вас ніколи не бачили, добре вас знають; бо я нераз говорю з ними про вас і стараю ся вщепити в них ту любов до всего доброго і красного, яку ви в серце мое і моїх товаришів шмільних заціпили. Я прийшов, щоби по двадцятьох літах поглянути вдячним оком на вас!

Від шкільної молодіжи не дізнав я ніколи ніякої прикrostи, й не мав ніколи причини нарікати на учительський стан.

Вступивши в члени одинокого тодішнього руского товариства «Руска Бесїда» в Чернівцях, не займав я там через довший час визначнійшого місця. Ізза германізаторского вихованя по німецьких школах в краю, а придавленя всякого самосвідомого руху в народі панувала в мені політична несвідомість. Аж з часом зорієнтував ся я в «обществі Русская Бесїда». Аж з годом довідав ся, що там не згуртоване все, хоч як тоді ще маленьке, число рускої інтелігенції. Як раз найдіяльнійшим тодішнім Русинам — от як Михалюк, Ревакович і Ясеницький — годі було належати до «Рускої Бесїди»! Товариство було простим касином. Проводирі товариства руководили ся аристократичними засадами, хоть аристократа там не було ані одного. Нарід не входив в них в рахубу, тому й придержували ся в письмі мови не сложой в живою народною мовою. Хоть товариство називало «литературным обществом», то о якій науковій або просвітній праці не було там і бесїди. Найвисшою політичною мудростию тодішних проводирів рускої громади, прибитой германізаторским панованем в краю, отже національно нерозвиненої, було,

здержати національну свідомість в дрімучім рускім народі. Тому й сегодня ще уважають вилучені із нишійного народного житя тодішні недобитки народну школу за ворога народу, а перші рускі паралельки гімназіяльні у них «гірші чуми і холери»!

Найвисшою акцією товариства був десь в ряди-годи і то випадково проголошений відчит. Такий відчит вдав ся найліпше, коли прелегент дібрав найменш зрозумілої т. зв. «висшої» мови.

Між такими обставинами розвивало ся і мое народне освідомленє звільна, поволи. Перша моя акція в товаристві то відчит о «історії і культурнїм значіню скла» в р. 1879. По тім відчиті встав покійний старший брат бувшого митрополита, Николай Гакман і подякував мені за него. Особливож підїс теплими словами зрозумілу мову відчиту! Чи ся змїтка простодушного старця тодішним матадорам подобала ся не знаю — мабуть що ні — але знаю, що ся увага старенького впала мені тоді дуже в очі. Я вживав у моїй бесїді мови, якої мене навчила моя незабутна мама, що вийшла просто з народу. І отсей незначний випадок мав на мою дальшу народну роботу великий вплив. Він викликав у мені питанє: Коли отся моя жива народна мова зрушила біловолосого старця, то чомуж би не спробувати тою живою народною бесїдою збудити-рушити і той завмерлий наш нарід до нового житя? І від тоді не опустила мене вже отся думка. Але в даних обставинах треба було дуже осторожно поступати, та на тодішних матадорів товариства бачиє око звертати.

(Конець буде).

3 внутрішної політики.

Буковинський сойм покінчив теперішню сесію цілковитим переворотом угрупованя партій і зміною дотеперішньої більшости. Можливе се є тільки в Буковині, яка о мінятурі представляє ся наче Klein-Österreich, що до язикових і етнографічних відносин. Німецький язик є там пануючий в уряді і в школах (крім народної школи) мимо того, що Німців є заледви 20% разом із жидами, а найменше впливу на самоуправу і кравве законодавство мають там Русини, що числять 42% населеня. Румуни, що становлять 32% населеня, завдяки своїм боярам і румунському духовенству дійшли до рішачого впливу в управі краю, управляючи хитру політику то з Вірмено Поляками, яких є на Буковині всього заледви 3% населеня, то з Німцями в цілі ізольованя найсильнійшого, національного, руского елемента на Буковині.

До ілюстрації буковинських відносин додамо мимоходом, що є там єще коло 9 тисяч Мадярів і кілька тисяч Москалів-Липованів. Зі згляду, що Поляки, опираючи ся на сусідну Галичину і обхоплені проявившим ся там всепольским агресивним духом, почали були надто претенсивно виступати на Буковині, частина Румунів попробувала піти рука в руку з Русинами, вибравши за спільну почву праці широко задумані реформацийні проекти. В сей спосіб зложила ся була минулого року нове соймова більшість, до якої увійшли Русини, Румуни поступовці і Німці — під назвою «Вільнодумного союзу». Однак коли ся більшість, обнявши керму автономії приступила до виконаня зачеркнених, поступових реформ, побачили Румуни, що інституції, оперті на справедливости і безсторонности вийдуть в переважній часті на користь Русинів, як найчисленнійшого елемента в краю. І тому шукати тільки нагоди, щоби зірвати той союз, який в'язав їм руки своїми власними путами. Нагоду подала справа вибору директора новозаснованого кравього банку. Румуни зірвавши з Русинами, а злучивши ся з румунскими консерватистами і услужними в поборованю Русинів Вірмено-Поляками, зробили з сего становиска доживотно, впливову синектуру для посла Лулу. Узискавши тепер нову більшість, з якої Русини стали вилімінувані, думають тепер Румуни також ухвалені при помочи Русинів рентові оселі вихисувати для своїх румунізаторских цілій. Однак наша народна справа на Буковині стоїть кріпко, а славні буковинські по-

сли, маючи тепер розв'язані руки від румунських хамелтонів, зуміють організаційною працею знеутралізувати некорисні наслідки румунської перфідії.

Япансько-російська війна.

Поколося з погрому.

Урядові обчислення япанські, — як доносять до Daily Telegraph-у з Токіо — подають страти Росіянам о битві під Чусімою на 14.500 убитих і 4.600 полонених. Число тих, що оминули смерті та неволі доходить заледви 3.000. Майже всі офіцери, які дісталися до неволі, не хочуть дати слова честі, в цілі узясканя свободного повороту до Росії, що не будуть воювати против Япанії. З недопитків балтійської фльоти находить ся адм. Анквіст, як відомо в пристани Манілі. Він звернувся до американського правительства з проханням о налагодженя угля та направленя кораблів в цілі повороту до вітчизни. На се одержав дозволяючу відповідь тільки що до першого жаданя, а що до направи кораблів буде, здає ся, неможливо, бо російські кораблі потребують на се 1—3 тижнів часу. Впрочім перед заливом Манілі снують ся япанські кружляки, які мають порученя від Тога затопити російські кораблі, колиб они виїхали на отверте море. В виду сего Анквіст буде мусів дати ся розоружити.

З ріжних сторін цілим хором запевнюють офіціальні і півофіціальні російські комуністи, що погром під Чусімою не означає ще кінця війни. Ся війна є великою історичною подією, тож Росія, хотяй би мала перебути ще тяжше лихоліте, не зложить оружя, доки не доведе початого діла до побіди. На всякий спосіб Росія не піднише ніколи тих соромних услівій, які їй хоче подиктувати Япанія. — Се є основний тон російських запевнень, а підкріплюють его ще і ділом, зарядивши нові оруженя на суші як і на морю. І так заряджено в варшавській губернії побір коний, в найблизшій часі має бути переведена мобілізація трех дальших корпусів. Що до побудованя нової фльоти випрацювало міністерство війни два проекти, з яких один розложений на 15 літ, а другий на 3 роки. Сей другий проєкт обнимає 8 панцирників, 10 кружляків I класу, 4 II класу, 70 мінових кружляків, 10 торпедівців і 60 підводних лодий.

Та мимо того справа мира стає чим раз актуальнішою, а часті конференції російських амбасадорів із зверхниками заграничних правительств а іменно Америки, доказують, що почва для інтервенції стала тепер вже пригідною.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ. При зміні місяця просимо наших Вп. Передплатників о скорє відновленє передплати, зглядно о вирівнанє залеглостей та о приєднуванє нам нових передплатників.

НОВИНКИ.

— **Календар.** В четвер: руско-кат: Вознесєнє Госп.; римо-кат.: Медарда. — В п'ятницю: руско-кат: Тераонта; римо-кат.: Прима.

— **Пригадуємо,** що перші загальні збори Товариства „Осель вакаційних“ відбудуть ся дня 12. с. м. о год. 4. по полудни в „Рускій Бєсіді“. Просимо о численну участь. За комітет: *О. Луцківська, О. Барвіньська.*

— **Прогулку** до гостинниці бровару (Грунда) в Лисиничах устроєє львівський „Сокиль“ завтра (в четвер) по полудни і запрошує до участі львівських Русинів. В програму прогулки входять танці при музиці, товариські забави, шутчівні огні і т. д. Вступ 40 сот. від особи. Початок о 5. год. по полудни.

— **Перші загальні збори** „Української Академічної Помочи“, товариства для спомаганя Українців-студентів всіх висших австрійських шкіл, відбудуть ся, як се вже свого часу було оголошене, в суботу дня 10. червня с. р. о 7. год. веч. в льокалі „Ак. Громади“, Львів Вірменська 30, I пов. Всіх академиків і техніків, бажаноких корисетати з сього товариства, як рівнож і старшу громаду, що схоче спомагати се

нове многоважне товариство — просить ся о якнайчисленнішу участь. *Іван Яримович, студ. прав.*

— **3 Равщини.** Загальні збори равської філії тов-а „Просьвіта“, скликані на день 27. лютого с. р. не могли відбутися з причини браку комплекту. Справді аж соромно о сїм згадувати, однак оно дійсно так було. До якої ми байдужности дійшли! Тепер питає, чи равська філія тов. „Просьвіта“ має дальше естувати, чи може її розв'язати. Відповідь на се питає найдадуть члени тов-а „Просьвіта“. В тій цілі відбудуть ся ще раз загальні збори філії тов. „Просьвіта“ дня 12. червня с. р. о 12. год. в полудне в домі Сатлера в Раві рускій. На порядку: 1) Просьвітно економічний реферат, 2) вибори філіяльного відділу, 3) внесенє членів. — *Виділ.*

— **На будову руского театру у Львові** зібрано в маю с. р. 3.593-95 К. Весь фонд будови виносить тепер 149.787-01 К.

— **„Хайдер“ в Читальні „Просьвіти“.** Минувшого року ми доносили, що в Рясній рускій коло Львова — де парохом є о. Ганицький, звисний народний діяч — власний дім „Читальні Просьвити“ пригостинци до Янова виглядає як послідна руїна. Повививані шибки, повиривані драпиці в дащі, розвалений комин, дають образ зверхного вигляду дому Читальні, а в середині кинув ся гриб на підвалини і стїни. Не треба згадувати, що та „Читальня“ стояла пустокою, а вхід до неї заріє бурьянами. Лише виписка з відповідною написію вказувала прохожим, до чого сей дім мав служити. Тепер доносять нам, що дім Читальні „Просьвіти“ в Рясній рускій, повтаряємо ще раз: — де парохом є великий патріот — винаймлено на жидівський хайдер. Може головний Виділ „Просьвіти“ вгляне в ту справу і зарадить лиху, бо чогось такого поганого і соромного ще не бувало.

— **3 жита молодіжи.** Завтра с. є 8. червня о 10. год. рано в льокалі „Акад. Громади“, Львів, Вірменська а. 30, I пов. відбуде ся заходом природописного кружка відчит тов. Степана Кордуби на тему: „Дідичність в сьвітлі теорії Вайсмана“. Вступ для гостей вільний.

— **„Сокиль“ в Станиславові** оголосив друком звіт з діяльности в часі від 15. марта 1904 до 15. цвітня 1905. У вступі до звіту читаємо між иншими: „Суспільність наша взагалі стрінула ідею сокильську рівнодушно, а що бодай не бачила чи не хотїла бачити далекосяглости стремлїня руху сокильського, не помилимо ся, коли скажемо, що навіть національно сьвідомі люди задивлялися з початку на сокильський рух в нашій народі як на невину, а може і непотрібну іграшку, а тим самим і не зрозумїли як слід сїх цілій, які поставило собі на метї руске сокильство. Руські товариства сокильські мусїли в часі свого розвою побороти не лиш всїлякі труднощі, які сполучені вже з самим невідрадним положенєм нашого народу, але також і найбільшу перепону, якою є безперечно рівнодушність власної суспільности“. — „Ширім ідею руського сокильства, приєднуймо нових членів, берім як найчисленнішу участь в правах гімнастичних, запишуймо і посилаймо дітїм до школи гімнастичної в товаристві, щоби вже в молодечих серцях збудити і заціпити любов до ідеї сокильської. Памятаймо, що зрієт ідеї сокильської у Чехів, Поляків і Хорватів причинив ся в великій мірі до національного відродженя сїх народів. З вірою у власні сили ставаймо в ряди до праці для добра і слави, для відродженя України Русї!“ — По тих словах заохоти до організаційної праці на області сокильства, старшина подає звіт з річної діяльности: Засїдань відбуло ся 11, устроєно публичний попис, Сокилки виступали на пописї львівського „Сокола“; членів виписало ся 54, а всїх членів мало товариство 128. Гімнастичні вправи ведено в трех відділах, а гімнастичну школу в чотирох відділах. Старшина також помагала засновувати пожарні сторожи по місточках і селах і висилала в 48 случаях своїх відпоручників на збори і люстрації пожарних філій „Сокола“. З касового звіту замітне, що станиславівський „Сокиль“ засновав стипендійний фонд, який виносить тепер 162 Кі прапоровий фонд 31-49 К. Оборотовий фонд виказує 2.007-89 К в праходах, а на 1905. р. остало надвижки 231-89 К. До веденя будови власного дому вибрано комітет, який рішив у спілці з тов-ом „Народний Дім“ в Станиславові вибудувати дім, в яким крім поміщеня для „Руської Бєсїди“, „Руської Хати“ і „Сокола“ буде уряджена величава салья на збори і концерти. Справа будови поступила о стілько вперед, що закуплено площу під будову за 17.600 К. Площа в розмірі 1130 м, лежить майже в середині міста при ул. Сапїжвинській. До виготовленя плянів будови упрошено професора львівської політехніки, п. Івана Левинського, і справа ся вже в найблизшій часі буде остаточно порішена, почім комітет старатися ме будову як найскорше розпочати. Фонд будови Сокильї виносить 6581-05 К (в чім містить ся позичка в Банку звязковім в квоті 1.500 К). Станиславівський „Сокиль“ може повеличати ся справдішними успіхами зі своєї всесторонньої діяльности. Бажа тиб лишє, щоби як найкорше міг він здійснити свої наміри — поставлена власної хати.

— **Дівоча бурса в Тернополи.** Філія Руского Тов-а педаг. в Тернополи а властиво єї Кружок жіночий узглядняючи конечну потребу рускої бурси для дівчат, рішив ся з початком вересня с. р. ввести бурсу в жите. Беручи під розвагу, що всі наші рускі міста вже давно посїдають такі бурси, лише Тернопіль, хотяй є осередком цілої подільської Русї на жаль до нині не має такої інституції, дальше узглядняючи се, що до школи виділової що раз то більше дівчат Русинок записує ся, а приміщеня шукає в чужих нам домах, відчиненє бурси рускої для дівчат в Тернополи є конечно потрібне. Тому відносить ся виділ Кружка з зазивом до родичів, котрі мають намір свої довжки з початком року шкільного посилати до шкіл в Тернополи, щоби зголосились до уміщеня їх в нашій бурсі. Оплата за уміщенє буде вносити місячно 30—40 К. Позаяк вихованци нашої бурси мали би учащати до школи виділової, або приватної семінарії учительської з польским язиком викладовим, проте буде їм удїляти ся науку літератури, історії рускої і гри на фортепяні з виділу товариства безплатно. Від числа зголосивших ся учениць залежати буде винайм помешканя, проте зволють інтересовані родичі зголосити ся найдальше до дня 15. липня с. р. до виділу Філії Руского Тов-а педаг. на руки Марії Солтисової, Тернопіль ул. Зарудє. — *Виділ.*

— **3 львівської аєпархії.** Цісар іменував консисторского радника і віцєректора семінарії о. д-ра Йосифа Мильницького у Львові і волочівського декана о. Олекс. Чемеринського, почетними крилошанами митрополичої консисторії у Львові.

— **Нагороди пильности.** Молитвенники і образки на нагороди пильности в народних школах можна замовляти в „Сокильскім Базарі“ у Львові.

— **Подяка.** Комітет „Оселї вакаційної“ у Львові складає щирю подяку всім Впов. Паням і Панам, що так щиро заняли ся урядженєм раву, з котрого дохід призначений на сегорічну висилку дітїм на сьвіжий воздух. Рівнож дякує тим Впов. Добродїям, що грошевими датками, фантати і урядженєм буфету причинили ся до збільшеня доходу, який виїсє 422 К. — *Комітет.*

— **Дрібні вїсти.** Пос. Дулямба вложитє посольський звіт дня 8. с. м. в Тернополи, а 9. с. м. в Бережанах. — В Стрию застрайкували столярські робітники.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

Богдан Лепкий.

ЗАБУТИ!

Осіинний, сїрий день. Над лісом крачуть круки і вітер у корчах дивними голосами
За літом плаче. З зимна тернуть руки,
Сьміх, радість і жите ідуть собі сьвітами.

В такий похмарний день, як добре мати друга!
З ним про весну, про літо говорити!
Не так нудна булаб осіння туга,
І не булоб так скучно в сьвітї жити.

В такий осіинний день була би ти для мене,
Як у темниці квітці сонце ясне.
Та що казати!... йде время студенне
А мов сонце в хмарах меркне, гасне...

В такий осіинний день, коли зів'яне
Остання цвітів недоцвилых жмінка
І сонце згасне, в хатї темно стане —
Тодї якась іде до мене жінка
Стара, з невиспаням лицем, з очами
Безмовними і з голосом, як з ями.

Іде так тихо, що не збудить мухи,
Яка заснула під єї стопою,
Іде, як ходять тільки сні і духи
Без тїла й крові. І переді мною
Стає і свої сталеві зіницї
Пускає в душу, як на дно керниці,

І так говорить:
„Ясний, темний день,
Шумить в ріці вода.
З блакиту капає огонь
До людського нутра.
Нїгде нї хмарки... Тишина.
Лиш серце бє, шумить вода...
Чи тамши?“

Чи тамши? Пара білих рук,
Як пара білих крил.
Рожевих уст солодкий звук,
Волосє — шум вітрил.
І мисли сон і серця стук
І повнї чару, море мук...
Чи тамши?“

Чи тямити? Ах минає чар,
І вяне щастя цвіт!
На небі пламеніє жар,
Горить огнем блакіт.
Житє сповняє чарів чар...
Тремтять уста, палає твар —
Чи тямити??

Не пригадуй мені тої хвилі!
Най вона во вік буде забута!
Таж вернути ми єї не в силі.

Спомин щастя в нещастю — отрута,
Промінь сонця в темниці — меч ясний,
І невольника гірш давають пута,

Як про волю згадає нещасний.

Наука, штука, література.

— Люблянський Slovenec ч. 128 з 5. с. м. подав у вступній статі зміст статі п. Олександра Барвіньського п. з. «Реформаційні і конституційні змагання Росії», поміщеної в Conserv. Correspondenz

— Звіт Старшини Філії львівського товариства гімнастичного „Сокол“ в Станиславові за час від 15. марта 1904 до 15. цвітня 1905. Станиславів 1905. Накладом Товариства. З Друкарні Наук. Тов. Ім. Шевченка у Львові. Стор. 18, 8°. (Зміст подаємо між новинками — *Ред.*)

Телеграми

з дня 7. червня.

Чернівці. Заступник крайового маршалка др. Смаль-Стоцкий зложив то достоїнство з огляду на зміни в угрупованню сторонництва. Маршалок бар. Василько поручив заступство д-рови Іванови Волчиньскому.

Цетинія. В місцевостях Баріце, Крупіце і Прахтайвіє тривають даліше кроваві розрухи. Зібрало ся там велике число магометан і приготує ся до нападів на християнське населення. Двох християн убито, трох ранено. Убито також одну жінчину. Черногорське правительство зарядило строгі средства обережности, аби не допустити до дальших розбоїв і просило Порту, аби зробила лад в надграничних місцевостях Альбанії.

Петербург. Димісія мін. Булігіна є вже порішена; его місце займе гр. Муравев, якого відкликано зі становища амбасадора в Римі.

Париж. Мін. Делькассе зголосив свою димісію на вчерашній кабінетовій раді.

Уже вийшли слідуєчі композиції на фортепян:

✱ «ЛЮБОЩІ» ✱

українські вальці ціна 1 К 50 с.

✱ «І-ший Народний Марш» ✱

ціна 1 К.

Написав Ярославенко.

Можна дістати по квігарнях. — Головний склад:

Українська Накладня Львів, Броновска 8.

(1—16)

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

від 1. червня до 16. 1905.

Нова сензаційна

програма.

Щоденно о 8. год. вечер представлено. В неділі і свята 2 представлення о 4. год. попол. і о 8. год. вечером. Що п'ятниці High-Life представлено. Білети вчасніше можна набутти в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. З купленим білетом на фотелі, ложі і рядні крісла можна їхати даром на представлене омнібусами Кольосою, які ждуть коло Віденської Каварні.

Товариство взаїмного кредиту

„Джістер“

стоваришене зар. з обмеженою порукою у Львові (Ринок ч. 10)

приймає вклади до опроцентованя на 4 прц. і оплачує за вкладчиків податок рентовий; для ошадженя коштів послідки можна прислати гроші чеками Шадницької поштової; вкладати може кожний, навіть і нечлени; на жаданє звертає ся вкладку кожного часу, навіть без виповідженя (за есконтом).

ПОЗИЧКИ уділяє „Джістер“ своїм членам на 6 прц. сплату гіпотечних позичок розкладає ся до 15 літ; при 30 ратах 1/2-річних вносить рата амортизаційна (на капітал і відсотки) 5%; до позичок вимагає ся першої гіпотечки або доброї поруки.

На парцеляцію і купню більших обшарів треба звертати ся за позичками до „Джістера“.

Членами можуть бути тільки члени обезпечені в „Джістрі“.

Чистий зиск розділяє ся межі членів яко дивіденди від уділів і на добродійні цілі. — Дотепер уділив „Джістер“ на церкві, бурсі, школі і т. д. 31.738 К.

Стан фондів Товар. кредитов. „Джістер“ 31/12 1904

Вкладки: 1,783,673 К.
Удїли членів: 133,117 К.
Ф. резервовий і ин.: 26,576 К.
Позички уділені: 1,616,402 К.
Цінні папери: 123,627 К.
Льокації: 169,456 К.
На рах. біжучім: 81,968 К.

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк Гіпотечний

Відділ депозитовий

приймає вклади і виплачує завдатки на рахунок біжучий, приймає до перешованя папери вартісні і дає на них завдатки.

Крім того впроваджено подібно як в інституціях заграничних т. зв.

Депозити сховкові (Safe Deposits)

За оплатою 50 до 70 корон річно, депозитар дістає в сталевій касі папірний сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де безпечно і дискретно переховувати може своє майно або важні документи.

Під тим виглядом поробив Банк гіпотечний як найдогіднійши зарядженя. Приписи дотично того рода депозитів одержати можна безплатно у відділі депозитовий.

Литку і паперці **COPIE** можна набувати в „Сокольськім Базарі“ у Львові і у всіх торговлях в краю.

Всі календарі і часописи можна набувати в „Сокольськім Базарі“.

Розклад залізничних поїздів від 1. мая 1905. (Час середно-європейський).

о год.	Приходять до Львова (головний дворець):	о год.	Відходять зі Львова (головний дворець):
6:00	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Хирова	6:15	до Іцкан, Яс, Потутор, Керезмеє, Чорткова
6:10	з Іцкан, Чорткова, Калуша, Делятина (чер. Коломню 1/6—30/9 вкл. в нед. і свята), Керезмеє	6:30	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Гусятиня,
7:30	з Рави рускої, Сокала	7:30	до Лавочного, Пешту, Калуша, Борислава
7:20	з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів	8:55	до Яворова
7:29	з Лавочного, Пешту, Борислава, Калуша	8:25	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Праги,
7:50	з Рави рускої, Сокала	8:35	до Кракова, Відня, Праги, Освєнцима
8:05	з Станиславова, Жидачева	9:00	до Самбора, Хирова, Івонича, Н. Санча,
8:15	з Самбора, М. Ляборца, Сянока, Хирова	10:55	до Іцкан, Калуша, Потутор
8:18	з Яворова	9:20	до Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів, Делятина, Заліщик
8:50	з Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги	11:10	до Белэця, Сокала, Любачева
11:45	з Ярослава, Стрия, Борислава	2:00	посп. до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Кошичинець, Чорткова, Заліщик, Гусятиня
10:35	з Рашева, Лавочного, Калуша, Любачева	2:40	посп. Іцкан, Потутор, Калуша, Чорткова, Керезмеє
11:05	з Коломні, Жидачева, Потутор, Керезмеє	2:50	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Праги
11:55	з Підволочиск, Гусятиня, Кошичинець, Козови	2:55	до Лавочного, Дрогобича, Калуша
1:30	посп. з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Н. Санча	4:10	до Рашева, Любачева, Хирова
1:40	посп. з Іцкан, Чорткова, Калуша, Заліщик, Кіць	4:20	до Самбора, Хирова, Сянока
11:50	з Самбора, Ясела, Сянока, Івонича	5:58	до Яворова
2:30	посп. з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів, Грималопа, Гусятиня, Кошичинець, Козови	5:50	до Коломні, Жидачева, Керезмеє (1/6—30/9)
3:45	з Стрия, Тухлі (1/6—30/9), Сколього (1/6—30/9)	6:35	до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги,
4:32	з Яворова	6:25	до Лавочного, Пешту, Хирова, Борислава, Калуша
5:00	з Сокала, Белэця, Любачева	7:30	до Рави рускої
5:25	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Освєнцима	9:00	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів
5:45	з Іцкан, Жидачова, Калуша, Новоселиці	10:05	до Перемишля (1/6—30/9 вкл.), Хирова, Івонича
8:40	посп. з Кракова, Відня, Берліна, Праги, Івонича	10:40	до Іцкан, Чорткова, Заліщик, Делятина, Сучави
9:10	з Іцкан, Чорткова, Потутор, Керезмеє	10:55	до Самбора, Хирова, Закопаного
9:50	з Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги	11:00	до Кракова, Відня, Броцлава, Варшави
9:20	з Самбора, Хирова, Сянока, Ясела	11:05	до Підволочиск
10:20	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Кошичинець, Заліщик, Скали, Іваня пустоого, Гусятиня	11:10	Іваня п., Скали, Гусятиня, Потутор
10:50	з Лавочного, Пешту, Калуша, Борислава,	12:45	до Стрия, Дрогобича, Борислава
12:20	посп. з Іцкан, Яс, Царгорода, Жидачева, Заліщик	12:45	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги
2:31	посп. з Кракова, Берліна, Варшави, Відня, Праги на дворець „Підзамче“	2:51	посп. до Іцкан, Керезмеє (від 1/6—30/9), Калуша
7:00	з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів	4:15	до Кракова, Відня, Броцлава, Берліна, Праги,
2:15	посп. з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів,		
5:15	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Заліщик, Потутор, Іваня пустоого, Скали, Гусятиня, Грималопа		
	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Кошичинець		
10:02	Чорткова, Заліщик, Іваня п., Скали, Гусятиня		

ПОЇЗДИ ЛЬОКАЛЬНІ.

Приходять на головний дворець:

з Брухович від 14/5 вкл. 10/9 6:50, 7:50 рано, 9:55 передпол. (тільки в неділі і римо-кат. свята), 1:45 попол. (тільки в неділі і р.кат. свята); 3:05, 4:16, 5:00 попол., 7:41, 8:55 вечером.
з Янова 8:18 рано, 1:15, попол. (від 1/6 до 30/9 вкл.), 4:32 попол., 8:45 вечером (від 14/5 до 10/9 вкл.) і 9:25 вечером (від 14/5 до 10/9 тільки що неділі і свята).
зі Ширця 10:10 вечер (від 1/6 до 10/9 вкл. в неділі і свята).
з Любіня 10:10 вечером (від 14/5 до 10/9 вкл. що неділі і свята).

Відходять з головного двірця:

до Брухович (від 14/5 до 10/9 вкл. 5:50 рано, 8:30 рано (тільки що неділі і свята р.кат.); 12:30 попол., (тільки що неділі і свята р.кат.), 2:10, 3:20 попол., 6:10, 7:30 і 7:55 веч.).
до Рави рускої 11:15 в ночи кожної неділі.
до Янова 6:55 рано, 9:15 передпол., (від 1/6 до 30/9 вкл.) 1:35 попол. (від 14/5 до 10/9 вкл. в неділі і свята), 3:08 попол. (від 14/5 до 30/9 вкл.) і 5:58 пополудни,
до Ширця 1:55 попол. (від 1/6 до 10/9 вкл. в неділі і свята).
до Любіня вел. 2:15 попол. (14/5 до 10/9 вкл. в неділі і свята).

ЗАМІТКА: Час середно-європейський різнисть ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейського — 12. год. 36 мин. часу львівського. — Нічні години від 6. вечер до 5:59 рано обведено рамками. — Звичайні білети їзди як і всякі інші білети, іностранні провідники, розклади їзди і т. п. можна набувати в містивім бюрі ц. к. держ. залізниць, Пасаж Гаремана ч. 9.